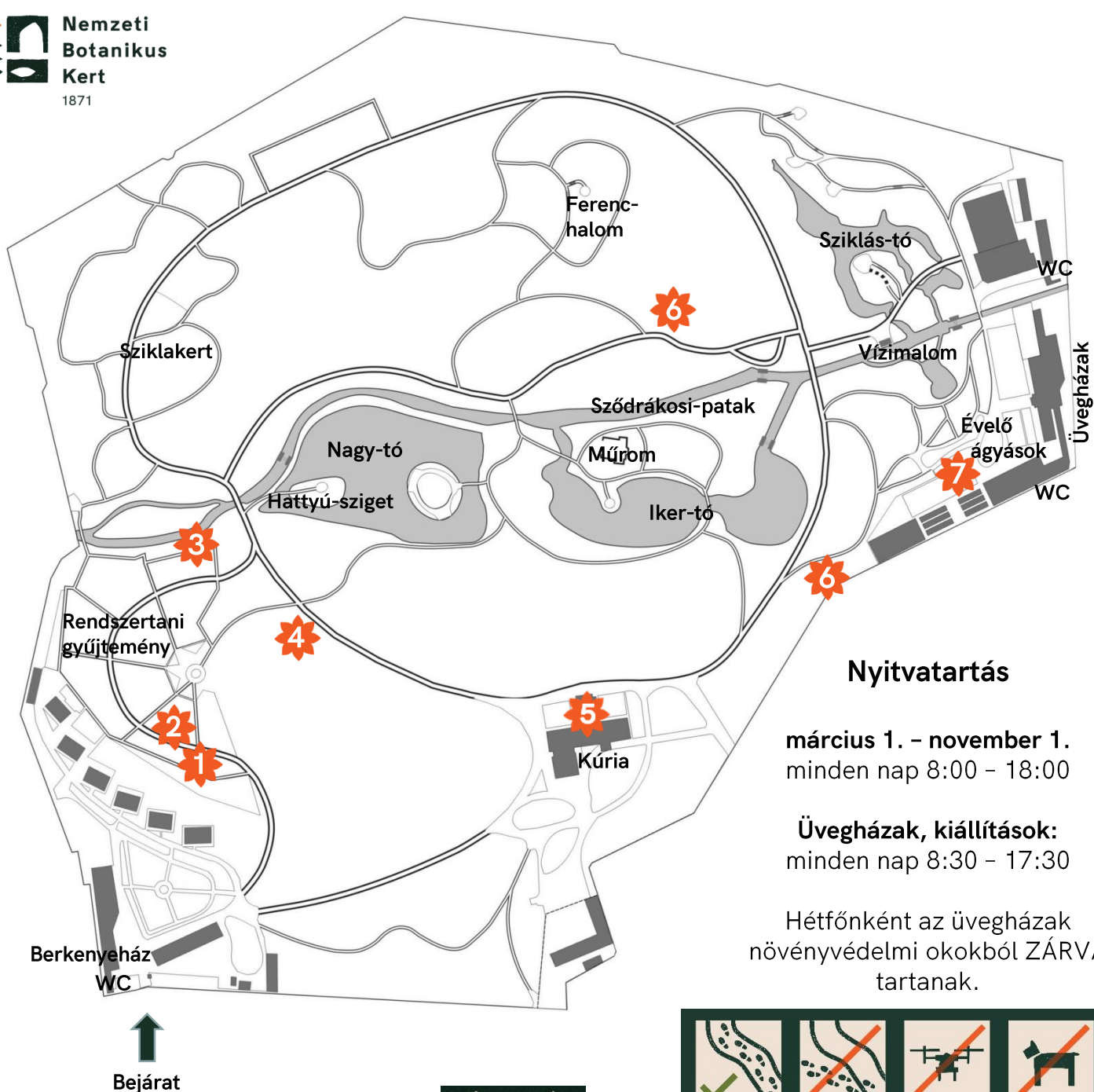

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Nyitvatartás

március 1. – november 1.
minden nap 8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
minden nap 8:30 – 17:30

Hétfőnként az üvegházak
növényvédelmi okokból ZÁRVA
tartanak.

Korallcsengő (*Heuchera sanguinea*)

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakban látványosak közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

Pünkösdi hava. Virágnyílásban a leggazdagabb, időjárás szempontjából a legkellemesebb hónap kertünkben a május. A talaj vízkészlete megfelelő ettől függetlenül igaz a mondás, hogy a májusi eső aranyat ér. Erre gondoljunk, ha esernyővel sétálunk a kertben. Az enyhe télnek is köszönhetően, az idei virágpompa különösen gazdag.

1 A Rendszertani gyűjteményben, az ajakosvirágúak (*Labiatae*) ágyásában most virágzik a **Kis-ázsiai macskahere** (*Phlomis russeliana*) mely 50-90 cm, néha az egy méteres magasságot is elérő, sűrű szőnyeget képző, örökzöld, évelő növény. Durva szőrű nagy levelei tojásdad, vagy szív alakúak, csipkés szélűek. Merev, felálló szárán, egész nyáron át, májustól szeptemberig nyílnak egymástól távol álló, szabályos, sűrű, tömött álörvökben fejlődő, nagy (2,5-4 cm) ajakos virágai. A virágok változatos – halvány-sárgától őzbarnáig –, de nem élénk színűek. Őshazája Törökország, főleg annak északi része, Isztambultól keletre a Pontuszi-hegységben, 1700 m tengerszintfeletti magasságban, erdőkben, cserjésekben fordul elő. Mínusz 20 °C-ig fagyűrő növény, a napos fekvést, s a termékeny, nedves, de jó vízáteresztő kerti talajokat kedveli.

2 A pillangósvirágúak (*Fabaceae*) egyik ágyásában virágzik a **déli borsófűrt** (*Baptisia australis*) mely nagy termetű, csoportban növekvő, évelő növény. Őshazája Észak-Amerika keleti, középső részén van, nedves, tápanyagban gazdag talajú, főleg folyóparti termőhelyeken. Kertekben is termékeny, nedves kerti talajon s inkább napon, esetleg félárnyékban fejlődik szépen. Gyógynövényként is ismert, drogja állítólag erősíti az immunrendszert, leveleinek hatóanyagai javítják az étvágyat és az emésztést, gyökerei pedig fertőtlenítő hatásúak. Az indigó nemzetség 700 fajának többsége a trópusokon él és arról nevezetesebb, hogy többük alkalmas kék indigófesték előállítására. Leghíresebb köztük az **indigócserje** (*Indigofera tinctoria*), melyet Indiában négyezer év óta használnak kékfestésre.

Hosszú évszázadok óta, világszerte ismert kereskedelmi termék, az ókorban és a középkorban a híres Selyemúton szállították nyugatra. A Közép- és Kelet-Kínában őshonos, 2 méter magasra is megnövő **fás indigó** (*Indigofera amblyantha*) fagyűrő cserje. Kecses, rózsaszínű fürtvirágzatával, 5-13 kis levélkékből álló összetett leveleivel mutatós dísznövény.

3 A **kínai kenderpálma** (*Trachycarpus fortunei*), Délkelet-Ázsiában, Burma, Dél-Kína valamint Japán erdeiben, 2400 m magasságig honos növény. Mivel a kisebb fagyokat elviseli, Európában, a mediterrán vidékeken szívesen ültetik közparkokban, utcasorfának. 5-15 m magas karcsú fa, törzsét erős, barna rostok és levélnyélmaradványok borítják. A rostokból Ázsiában kefe és seprű, valamint sok, más hasznos dolog készül: szőnyeg, kalap, vízálló esőköpeny. Nagy, legyező alakú, tenyeresen hasogatott levelei 1 méter szélesek is lehetnek. Sárga virágai sűrűn ágas, dús fürtökben nyílnak. Kis, gömbölyded termései feketére érnek.

4 A **közönséges sárgafa** (*Cladrastis kentukea*) tudományos neve Kentucky államára utal, de őshazája az USA közép keleti államaira is kiterjed. A természetben nem túl gyakori, lombos erdők, keményfa ligetek fája folyóvölgyekben, patakok mentén, mészkő-sziklás lejtőkön és szirteken. Pillangós virágú, a fehér, ritkán rózsás árnyalatú, nagyon finom illatú virágok május második felében és június elején nyílnak, jókora (15-35 cm), csüngő, többnyire végálló bugákban. Csupasz, lapított, száraz hüvelytermése hasonlít a fehér akácéra, de sokkal keskenyebb. Igen kemény, finoman szemcsézett fája élénksárga, világos sárgásbarna színű, nehéz, erős és tartós.

5 A **rózsa** (*Rosa*) feltűnő szépségű s emellett változékony és hibridizációra hajlamos nemzetség. Több, főképp kelet-ázsiai fajtát vontak be sok száz évvel ezelőtt a nemesítésbe, melynek eredményeképpen ma már több mint tízezer fajtát tartanak számon.

Dendrológiai gyűjteményünkben, a nagy becsben tartott vadrózsa fajok mellett, számtalan nemesített rózsafajtát nevelünk. A rózsanemesítés jó szemet és pontos kezet, nagy gondosságot, időt és pénzt igénylő feladat. A kúria teraszánál többek között Márk Gergely nemesítő rózsái nyílnak. Az üvegházak előtti szalagágyban a németországi vezető rózsanemesítő- és termesztő cég (W. Kordes' Söhne) díjnyertes park-, talajtakaró- és tearózsái nyílnak. A Kordes rózsák nemcsak szépségük miatt figyelemreméltóak, hanem betegségekkel szembeni ellenállóképességük miatt is.

6 A **jezsámenek** (*Philadelphus*) kertünk szép kora nyári virágzású cserjéi. A kertkultúrában számos kelet-ázsiai és amerikai származású jezsámen faj, fajta, s ezek hibridjei is ismertek. Könnyen keresztezhető nemzetség. A XIX. század végén különösen népszerű díszcserjék voltak, nálunk is számtalan kertészeti fajtát ültettek, melyek származását ma már sokszor nehéz meghatározni. Kedvelt, igénytelen cserjék, nyári virágzásuk, s várostűrő képességük különösen emeli értéküket. Esténként kertünkben messzire érződik virágaik édeskés, bódító illata. Tévesen jázminnak is nevezik őket, holott a jázminoknak nem rokona.

7 A sziklakerti és évelőgyűjteményben hétről hétre újabb és újabb virágok bontják szirmukat. Most olyan évelő növényekre hívjuk fel figyelmüket, melyek inkább levelükkel díszítenek, mint virágjukkal. Ilyenek az egyre divatosabb **korallcsengő** (*Heuchera*) fajták, melyek a legkülönbébb színekben és színekombinációkban pompáznak a szaporító telep melletti ágyásokban. Az Észak-Amerikában őshonos korallcsengő vagy tűzeső nemzetség 55 fajt foglal magába. Örökzöld, vagy félig örökzöld levelű évelők, melyek változatos élőhelyeken élnek, lombos erdők aljnövényzetében, prérin és sziklás havasi lejtőkön. A kertekben általában hibrid fajtákat fordulnak elő. A hibridekről sok esetben nem tudni mely szülőfajoktól származnak, pedig a napfény tűrésük szempontjából ez fontos ismeret.